

Audiodeskripce v České republice: teorie a praxe

Mezioborový workshop

Akademie věd ČR, Národní 3, Praha, 9.–10. 5. 2022

Audiodeskripce (nebo též *audiopopis* či *zvukový popis*) je služba, kterou poskytují lidé se zdravým zrakem lidem se zrakovým postižením (nevidomým a silně slabozrakým). Spočívá v hlasovém popisování viditelného světa pro potřeby lidí se zrakovým postižením. Zahrnuje různorodou praxi soukromé i institucionální povahy. Nejznámější formou audiodeskripce je popis obrazové složky filmů a televizních pořadů zprostředkovaný na zvláštní zvukové stopě jako součást televizního vysílání.

Audiodeskripce dosáhla v České republice určitého stupně rozvoje, ale rozvíjí se bez dostatečné reflexe a spolupráce zainteresovaných stran. Dosud nevíme, co nevidomí od audiodeskripce přesně očekávají a jakému druhu či stylu audiodeskripce dávají přednost. Nevíme také, jakým problémům lidé při popisování viditelného světa čelí a jak dobře znají potřeby nevidomých. Bez těchto poznatků přitom není možné stanovit kritéria kvality audiodeskripce. Málo víme o audiodeskriptivní praxi v kinech, divadlech, muzeích, galeriích. Málo víme o využívání potenciálu nových médií. Málo víme o technických, ekonomických a právních aspektech audiodeskripce.

Hlavním cílem tohoto mezioborového workshopu je přivést k diskusnímu stolu tvůrce a poskytovatele audiodeskripcí, uživatele služby (nevidomé), zástupce zainteresovaných organizací a výzkumníky. Smyslem je zmapovat problémové okruhy, najít příklady dobré praxe, ověřit možnosti spolupráce a nasměrovat další výzkum.

Organizují:

Petr Kaderka (Ústav pro jazyk český AV ČR)

Jana Holšánová (Univerzita v Lundu)

Kontaktní osoba:

Petr Kaderka (Ústav pro jazyk český AV ČR)

e-mail: kaderka@ujc.cas.cz, mobil: 736 294 084

Realizováno v rámci výzkumného programu Strategie AV21

Odolná společnost pro 21. století

<http://odolnaspolecnost.cz/>

Program

Pondělí 9. 5. 2022

- 13,00–13,05 Úvodní slovo organizátorů
13,05–13,15 Lucie Hanusová (Brno): Jak mi audiopopis pomáhá?

Teoretický a právní rámec

- 13,15–14,00 Jana Holšánová (Univerzita v Lundu): Audiodeskripce ve Švédsku: výzkum a praxe
14,00–14,30 Hana Müllerová (Ústav státu a práva AV ČR): Právní požadavky na zakotvení audiodeskripce v mezinárodním a evropském právu a jejich dosavadní promítnutí v ČR
14,30–15,00 *přestávka s občerstvením*

Audiodeskripce ve filmové tvorbě

- 15,00–15,25 Zuzana Stivínová (Praha): Audio-herečka Zuzana Stivínová
15,25–15,50 Marek Salaba (Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR): Výroba audiopopisu pro kino a DVD
15,50–16,15 Petr Mašek (Apogeu): Historie audiopopisu v Apogeu
16,15–16,30 *přestávka s občerstvením*

Audiodeskripce v nových médiích

- 16,30–16,55 Jan Šnyrych (Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR): Audiodeskripce videa a textový popis grafiky na webu: požadavky a praxe

Audiodeskripce v každodenním životě

- 16,55–17,20 Jakub Jonáš, Štěpán Hájek (Global Business Vision): Audiodeskripce živého fotbalového utkání pro nevidomé
17,20–17,55 Eva Machová (Tyfloservis): Popis výtvarného díla nebo divadelního představení při soukromé návštěvě
17,55–19,30 *večerní raut*

Úterý 10. 5. 2022

Audiodeskripce v televizi

- 09,00–09,25 Vladimír Salzman (Česká televize): Zvukový popis ve vysílání České televize
- 09,25–09,50 Eva Svobodová (České televize): Zvukový popis hrané televizní tvorby
- 09,50–10,15 Tomáš Seidl (České televize): Zvukový popis televizního zpravodajství a publicistiky
- 10,15–10,30 *přestávka s občerstvením*

Porovnání různých verzí audiodeskripce

- 10,30–11,30 Diskuse nad příklady

Závěrečná diskuse

- 11,30–11,40 Petr Kaderka (Ústav pro jazyk český AV ČR): Shrnutí klíčových témat a problémů
- 11,40–12,00 Diskuse